

HEEMKUNDEKRING - ROSMALEN

Secretariaat:
Postbus 64, 5240 AB Rosmalen

E-mail: info@heemkundekringrosmalen.nl
Website: www.heemkundekringrosmalen.nl

NIEUWSBRIEF – DECEMBER 2012

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

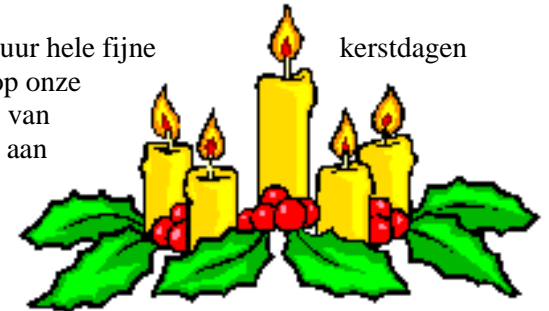
Beste mensen,

Voor u is het alweer oud nieuws, maar op het moment van dit schrijven zit ik midden in de spanning van het op de markt brengen van de **postzegelvelen van onze Heemkundekring**. Na het bestellen van de zegels voelde ik me net een klein kind in de tijd van Sinterklaas. Gezien de periode van het jaar, paste het er wel precies bij. Gelukkig hoefde ik niet zo lang te wachten als menig kind doorgaans moet; Post.nl was zelfs supersnel! Hierdoor kwam alles in een stroomversnelling en kan alles zelfs veel sneller van start gaan. De persberichten zijn het weekend uitgegaan, maar nog door niemand opgepikt en ook dat geeft weer een bepaalde spanning... Wie zal het eerst publiceren? Wordt er wel gepubliceerd? Zal alles gaan zoals gepland? Spelen we quitte met de hele verkoop of zit er nog een winstje aan? Dit 'project' is voor ons eigenlijk ook een oefening om in 2014 zeer speciale postzegels van Rosmalen uit te kunnen geven. Zo krijgen we waarschijnlijk meer zicht op het hele gebeuren en kunnen we in 2014, als er veel groots er zal worden uitgepakt, leunen op deze ervaring. Met de Oudejaarsborrel op 27 december hoop ik goed nieuws te kunnen brengen over de verkoop van onze postzegels! Hebt u ook interesse in de zegels, maar is u nog niets daarover ter oren gekomen? Als het goed is zijn ze nog te koop bij mijn ruitersportwinkeltje aan de Graafsebaan in Maliskamp of u kunt ze vast bestellen, zodat u ze met de Oudejaarsborrel af kunt nemen.

In de voorbereidingen van ons **25-jarig bestaan in 2014**, zijn we ook in gesprek gegaan met de wethouder van cultuur, dhr. Huib van Olden. Financiën voor ons jubileum hebben we helaas niet los kunnen peuten. Wel is er gesproken over een schenkingsakte uit 815, waarvan een kopie uit circa 1185 berust te Lorsch (tussen Worms en Darmstadt) en waarin voor het eerst de namen van o.a. **Orthen, Engelen, Empel en Rosmalen** worden vermeld, veel eerder dan dat er over een bestaan van Den Bosch zou worden geschreven! Als we dan toch aan het feesten zijn, kunnen we er nog wel een feestje achteraan plakken! **1200 jaar** is immers de moeite waard om te vieren en het zou dan **in 2015** plaats moeten gaan vinden. U hebt hierover al iets in de media kunnen lezen: de gemeente wil hier namelijk wel financieel in bijdragen. Inmiddels ben ik er al door een medewerker van de gemeente over aangesproken om samen met Orthen, Engelen en Empel om de tafel te gaan zitten en één en ander door te spreken. Binnenkort wordt er een uitnodiging daarvoor verwacht. Hopelijk kan ik u daarover ook wat meer vertellen tijdens de Oudejaarsborrel in De Boerderij.

Naast deze Nieuwsbrief ligt er een extra dikke **Rosmalla** op u te wachten. Hopelijk zorgt deze voor veel leesplezier, ook al staat er een minder prettig onderwerp in centraal, de oorlog. Het zijn in ieder geval interessante stukken, dat kan ik u wel vertellen.

Als laatste wil ik u namens het bestuur hele fijne toewensen. We begroeten u graag op onze **Oudejaarsborrel op 27 december** van 14.30 tot 17.00 uur in De Boerderij aan de Pastoor Hordijkstraat. Degene die dan om welke reden ook, niet aanwezig kunnen zijn, wensen wij alvast een goede gezondheid en alle goeds voor 2013!

Wilma van Creij – van Kasteren, voorzitter

ACTIVITEITEN HEEMKUNDEKRING ROSMALEN WINTER 2013

Donderdag 27 december van 14:30 tot 17:00 uur

Oudejaarsborrel in 'De Boerderij' (Pastoor Hordijkstraat 5b)

Graag nodigen wij u uit om, onder het genot van een kopje koffie/thee en/of iets sterkers, 2012 af te sluiten en vooruit te kijken naar 2013.

Maandag 28 januari vanaf 19:30 uur

Werkgroepenoverleg

Overleg met de coördinatoren van de werkgroepen.

Maandag 25 februari vanaf 19:30 uur

ALGEMENE LEDENVERGADERING

Voor verslag vorige vergadering zie 'Nieuwsbrief' maart 2012.

Woensdag 20 maart vanaf 19:30 uur

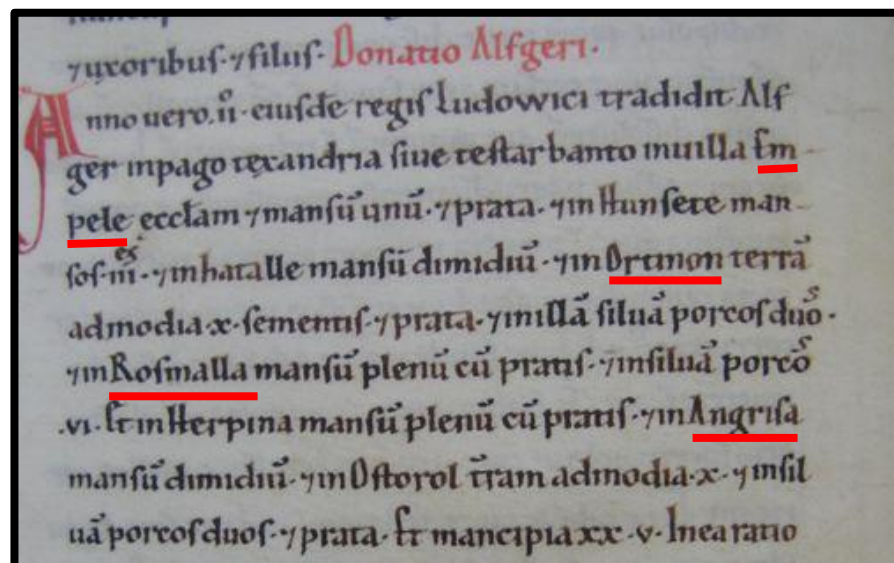
Lezing

Er wordt gewerkt om voor u te komen tot een avondvullend programma, zodat u kunt kijken en luisteren naar interessante onderwerpen uit de regio. Houd voor specifieke informatie de lokale media in de gaten.

Contact met Heemkundekring Rosmalen

- Voor informatie over activiteiten en reserveringen:
mail naar vancreij@online.nl of bel: 5210984.
- Voor andere informatie:
mail naar info@heemkundekringrosmalen.nl
of bel op maandagavond tussen 19.00 en 21.00 uur: 5221832.

1200-JARIGE NAAMSVERMELDING ROSMALEN E.A. 815-2015

Fragment uit de Codex Laureshamensis, waarin te lezen staat dat Alfger bezittingen in Empel, Orthen, Rosmalen en Engelen schenkt aan de Abdij Lorsch in het jaar 815, een jaar na het overlijden van Karel de Grote. 'Rosmalla' telde toen o.a. 'in silvam porcos VI' (zes varkens in het bos). (Zie het 'Voorwoord van de Voorzitter' en 'Nieuwsbrief' van maart 2011)

300 jaar Abdij Uden

Tijdens de najaarsvergadering van Brabants Heem regio 9 (gehouden op 24 oktober 2012 te Zeeland) vertelde Léon van Liebergen (President van de Societas Birgitta Europa) over de viering van '300 jaar Abdij Uden', waarvoor de 'Stichting 300 jaar Abdij Uden' in het leven is geroepen. Hierover zal straks meer te lezen zijn op de speciale website www.300jaarabdij-uden.nl.

“Op 14 september 1713 vluchtten de zusters Birgittinessen vanuit Koudewater onder Rosmalen naar Uden, een dorp gelegen in het Vrije Land van Ravenstein.”, aldus de begintekst van de promotiefolder. Precies 300 jaar later, op 14 september 2013, tijdens de jubileumdag, zal de langverwachte *Atlas Saint Birgitta's Monasteries* worden gepresenteerd, een tweetalige wetenschappelijke Atlas van alle bestaande en voormalige kloosters van de H.Birgitta van Zweden. Voor het brede

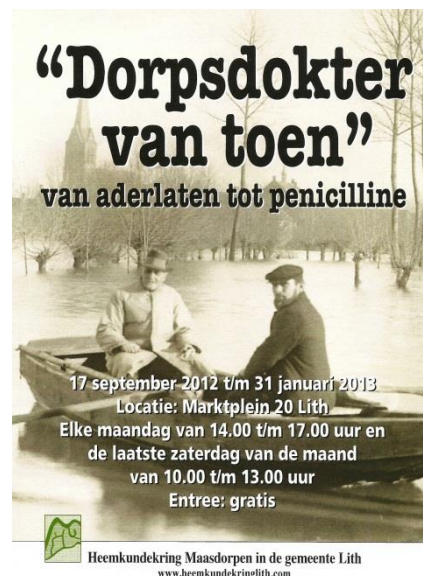
Koudewater was oer een Klooster even buiten den Hof.

publiek wordt er een populaire uitgave verwezenlijkt over het leven van Birgitta en de rijke geschiedenis van de Abdij Maria Refugie te Uden. Dit laatste zal ook zichtbaar worden gemaakt via een expositie in het MRK, waarbij de Abdij Uden en haar middeleeuwse voorganger, de dubbelabdij

‘Mariënwater’ (‘Maria ad Aquas Frigidas’ / Maria van de Koude Wateren) te Rosmalen centraal staan. Tijdens de Open Monumentendag van 15 september stellen de zusters hun Abdij enkele uren voor het publiek open. Er is dan een rondleiding op het zusterkoor boven de kapel, de refter, de pandgang en de conservatiekamer. Ook de grote kloostertuin zal dan toegankelijk zijn. Hopelijk zullen de bezoekers met respect om weten te gaan met hetgeen hier wordt getoond.

Tentoonstelling door Heemkundekring Maasdorpen

Tot 31 januari 2013 is in het Heemhuis nog de tentoonstelling “Dorpsdokter van toen”, “van aderlaten tot penicilline” te zien. In samenwerking met Heemkundekring Maasdorpen in de gemeente Lith verzorgt Wim en van den Brink een tentoonstelling over de wereld van de geneeskunde tussen 1870 en 1940.

Zijn uitgebreide collectie oude medische instrumenten laat de bezoeker kennismaken met het werkkterrein van met name de dorpsarts in deze periode. Deze had aanvankelijk nog maar weinig middelen tot zijn beschikking. Hoe daar verandering in kwam wordt tijdens deze tentoonstelling aansprekend verwoord en verbeeld.

In veertien vitrines maken bezoekers niet alleen kennis met die instrumenten. Ook krijgen zij een inkijkje in de geschiedenis van de Lithse huisartsen, de dorpsdokter van toen. De expositie in het Heemhuis (Marktplaats 20) is tot en met 31 januari 2013 iedere maandag van 14.00 tot 17.00 uur te bekijken. Ook op iedere laatste zaterdag van de maand van 10.00 tot 13.00 uur.

Wat is het meest Rosmalense woord?

‘Houdoe’ is het meest favoriete Brabantse woord. Dat blijkt uit een verkiezing van de provincie Noord-Brabant waar 4070 mensen hun stem hebben uitgebracht. ‘Houdoe’ wist gegadigden als Akkedeere, Koekwaus, Meepesant en Zund op een flinke afstand te houden.

Tot 15 november kon er worden gestemd op het meest favoriete Brabantse woord. Dat ‘Houdoe’ als winnaar uit de bus zou komen, lag eigenlijk wel voor de hand. Hoewel enkele bekende Brabanders nog hebben gepleit voor een alternatief, lag ‘Houdoe’ al weken aan kop. Zeven jaar geleden wist ‘Houdoe’ al een soortgelijke verkiezing te winnen van de Brabantse kranten.

De top 10 Brabantse woorden:

1. Houdoe (tot ziens, het ga je goed): 26,3% (1072 stemmen)
2. Zund (jammer): 12,6% (512 stemmen)
3. Koekwaus (idiot): 10,1% (412 stemmen)
4. Akkedeere (goed met elkaar overweg kunnen): 9,5% (386 stemmen)
5. Meepesant (in het voorbijgaan): 5,1% (207 stemmen)
6. Durske, derke (meisje): 3,3% (136 stemmen)
7. Petòzzie, Petazzie (stampot): 2,5% (101 stemmen)
8. Braoierd (prutser): 2,4% (97 stemmen)
9. Zibbedeeske (sulletje): 2,3% (95 stemmen)
10. Wanne, Wönnie (nietwaar): 1,4% (59 stemmen)

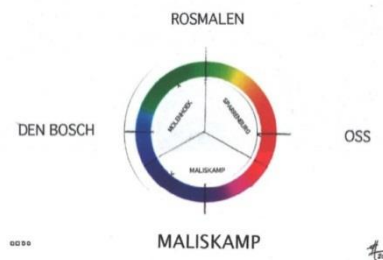
Welk woord is volgens onze Rosmalense dialect/regiolect-sprekers, na het 'houdoe', het meest Rosmalense woord? òlling? Tèinenòn??? We zullen het er op 27 december, tijdens de Oudejaarsborrel, maar eens samen over hebben.

Kleurencirkel op rotonde Maliskamp door Ignace Schretlin

Maliskamper Ignace Schretlin ontwierp een kleurencirkel op de rotonde boven de tunnelbak van de A59. In mei of juni 2013 wordt dit ontwerp (in verband met de noodzakelijke temperatuur) voor iedereen zichtbaar.

Zijn ontwerp voor een mozaïek op een betonnen bank in Maliskamp is inmiddels al wel gerealiseerd.

Hierna zijn wiegeliëd voor de slapende Bernadettekerk dat onder drie titels is gepubliceerd: *Litanie/Epitaaf/Berceuse voor de kerk van Maliskamp*.

Berceuse voor de kerk van Maliskamp

Uitgeteld als een afgematte waakhond
neergeploft en diep in slaap verzonken:

slaap droom zaliger van de maagd Maria
die maakt dat maanlicht zoeter smaakt

slaap geest van geitenhoedster Bernadette
in je bakstenen bed achter ingeslagen ramen

slaap verbrande tongen, laatste hete adem
alleen een uil waakt nu nog in deze kille nacht

slaap cipier van godvrezende zielen in de
schamele resten van je dichtgetimmerd huis

slaap en maal nog eenmaal alle rijke dagen
van hen, achter jou, nu rustend in hun graf

slaap stilgezette wijzers, stukgeslagen klok
slaap, klein dorp, dat nu nooit meer ontwaakt.

Ignace Schretlin

Dit gedicht uit 2010 is meerdere malen gepubliceerd